חיישינן לשני שוירי א"ל רב חסדא לרבה פוק עיין דלאורתא בעי לה רב הונא מינך נפק דק ואשכח דתנן כל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר א"ל רב עמרם לרבה היכי פשיט מר [א]איסורא מממונא א"ל [ב][ו]תרדא שטרי חליצה ומיאונין תנן פקע ארזא דבי רב מר אמר משום לתאי דידי פקע ומר אמר משום לתאי דידי פקע: מצא בחפיסה או בדלוסקמא: [ג]מאי חפיסה אמר רבה בר בר חנה חמת קטנה מאי דלוסקמא אמר רבה בר שמואל טליקא דסבי: תכריך של שטרות או אגודה של שטרות וכו': ת"ר [א]כמה הוא תכריך של שטרות שלשה כרוכין זה בזה וכמה היא אגודה של שטרות שלשה קשורין זה בזה שמעת מינה [ד]קשר סימן הא תני רבי חייא [ב]שלשה כרוכין זה בזה אי הכי היינו תכריך [ג]תכריך כל חד וחד בראשה דחבריה אגודה דרמו אהדדי וכרוכות מאי מכריז מנין מאי אריא תלתא אפילו תרין נמי אלא כדאמר רבינא [ה][ג]טבעא מכריז הכא נמי [ד]שטרי מכריז: רשב"ג אומר אחד הלוה משלשה יחזיר ללוה וכו': דאי ס"ד דמלוין נינהו מאי בעו גבי הדדי דלמא לקיומינהו אזלי דמקיימי דלמא מידא דספרא נפיל לא משהי איניש קיומיה בידא דספרא: שלשה שלוו מאחד יחזיר למלוה וכו': דאי ס"ד דלוין נינהו מאי בעו גבי הדדי דלמא למכתבנהו אזלי [ה]דכתיבי בתלת ידי ספרי ודלמא לקיומינהו אזלי מלוה מקיים שטריה לוה לא מקיים שטריה: אם יש עמהן סמפונות יעשה מה שבסמפונות: אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב [ו]סמפון היוצא מתחת ידי מלוה אע"פ שכתוב בכתב ידו אינו אלא כמשחק ופסול לא מבעיא כתוב בכתב יד סופר דאיכא למימר ספרא אתרמי ליה וכתב אלא אפילו כתוב בכתב ידו פסול סבר דלמא מתרמי ואתי בין השמשות וקא פרע לי דאי לא יהיבנא ליה לא יהיב לי זוזי אכתוב אנא דכי אייתי לי זוזי אתן ליה תנן [ז]אם יש עמהן סמפונות יעשה מה שבסמפונות כדאמר רב ספרא שנמצא בין שטרות [ו]קרועין הכא נמי [ח]שמצאו בין שטרות קרועין ת"ש [ז][ט]נמצא לאחד בין שטרותיו שטרו של יוסף בן שמעון פרוע שטרות שניהם פרועין כדאמר רב ספרא שנמצא בין שטרות [ח]קרועין הכא נמי שנמצא בין שטרות קרועין ת"ש [ט]שבועה שלא פקדנו אבא ושלא אמר לנו אבא ושלא מצאנו בין שטרותיו של אבא ששטר זה פרוע אמר רב ספרא שנמצא בין שטרות [י]קרועין ת"ש [ס]סמפון שיש עליו עדים יתקיים בחותמיו אימא יתקיים מחותמיו דשיילינן

איסורא מממונא. וא"ת טפי אנן מחמירין בממונא [ס]דהא אין אנו הולכים בממון אחר הרוב ובאיסורא אזלינן בתר רובא אפי' היכא דאיכא חזקה דאיסורא כנגד הרוב ולא חיישינן שמא במקום נקב קא שחיט וי"ל דמ"מ באשת איש החמירו דמים שאין להם סוף לא תנשא לכתחילה אע"פ שרובם מתים ועוד יש לומר דמדאורייתא לא חיישינן לשני יוסף בן שמעון אבל מדרבנן חיישינן משום לעז ובממונא לא שייך לעז לכך פריך שפיר היכי פשיט מר איסורא מממונא: **מצא** בחפיסה או בדלוסקמא. תימה בשלמא חפיסה הוי סימן כדאמר בפרק שני (דף כח.) הוא אומר בחפיסה והיא אומרת בחפיסה ינתן לו דמידע ידעה דכל מאי דאית ליה בחפיסה מנח ליה משמע דלאיניש מעלמא הוי סימן אלא דלוסקמא היכי הוי סימן הלא דרך להניח שטרות בדלוסקמא כדתניא בתוספתא דשבועות עשרה דלוסקמאות מלאים שטרות מסרתי לך וי"ל דמיירי הכא שנותן בדלוסקמא עצמה סימן שאינו מובהק ולא חיישינן לשאלה לשמא השאיל לאחר ואותו הניח בו שטרות דהכי תקון רבנן דלא חיישינן כמו שתקנו [ע] להחזיר אבידה בסימן שאינו מובהק אפילו סימנין לאו דאורייתא: **סמפון** שיש עליו עדים יתקיים בחותמיו. נראה דמשמע ליה שהוא ביד המלוה מדקרי ליה סמפון דביד הלוה קרי ליה שובר ולשון סמפון לשון ביטול ועוד דביד הלוה פשיטא דכשר ע"י קיום:

הדרן עלך שנים אוחזין

חיישינן לשני שוירי. אע"פ שבשוירי הידוע לנו אין בה שני יוסף בן שמעון שמא יש שוירי אחרת שיש שם יוסף בן שמעון ושם נכתב ומשליח אחר נפל: **הרי זה יחזיר.** דכיון דלא הוחזקו שני יוסף בן שמעון בעיר אחת לעיר אחרת שאינה ידועה לנו לא חיישינן: [א] **תרדא.** [ו]משועמם: **פקע ארזא דבי רב.** נשבר העמוד שבית המדרש נשען עליו: **מר אמר משום לתאי דידי פקע.** בשביל מזלי שקינא על שגדפתני: **ומר אמר משום לתאי דידי פקע.** שהשבת על דברי לביישני בבית המדרש: **חמת.** של עור שנותנין בו יין: **טליקא דסבי.** טשק"א שהזקנים מצניעים בה כלי תשמישן שלא יצטרכו לחפש אחריהם: **כרוכין זה בזה.** וזהו סימן שהבעלים נותנים בהם זה יכריז מציאה שטרות מצאתי וזה יאמר שלי הם ושלשה הן כרוכין הן זה בזה: **ש"מ קשר סימן.** שיש קשרים שאינן דומין זה לזה ויאמר כך וכך הוא עשוי דאי לא תימא הכי מאי סימנא איכא הכא ותפשוט מינה בעלמא דקשר סימן ובעיא בעלמא היא. ומשני מהכא לא תפשוט דתני רבי חייא ג' כרוכין זה בזה הוא אגודה דכרך הוי סימן דכולי עלמא כרכי שטרא שטרא לעצמו וקושרין אותן יחד וזה כרך שלשתן יחד: **דרמו אהדדי.** השכיבן זה על זה אורכו על אורכו של חבירו: **מאי מכריז.** המוצא מאי מכריז: **מנין.** ג' שטרות וזה בא ונותן סימן שכרוכין היו יחד: **אפי' תרי נמי.** הואיל ואין צריך לבעלים לתת סימן אלא כריכתן: **כדאמר רבינא.** באלו מציאות (לקמן דף כה.): **שטרי מכריז.** שטרות מצאתי וזה צריך שיאמר כך וכך היו וכרוכין היו הלכך דוקא תלתא אבל תרי מידע ידיע דמיעוט שטרות שתים ואין מנין סימן: **ודלמא לקיומינהו אזלי.** אצל סופר הדיינין הכותב הנפק לכל השטרות: **דלווין היו.** שפרעום והוחזרו להם: **למכתבנהו אזלי.** ומן הסופר נפל ומעולם לא לוו: **סמפון.** שובר המבטל שטר. וכל דבר המבטל דבר קרי סמפון כדאמרי' [מ] גבי קדושי אשה ומכירת עבד שהמום קרוי סמפון מפני שמבטל את המקח: **היוצא מתחת ידי מלוה.** שהוא מונח בידו ולא ביד הלוה: **ספרא אתרמי ליה.** וסבר אם יבא בעל חובי לפרעני ואני אין שטרי עכשיו בידי ואם לא יהא שובר מוכן לי לא יפרע כלום: **אפי' כתוב בכתב ידו.** שיש לומר אם לא שנפרע למה ליה למהר ולכתוב לפני פרעון הואיל ויודע לכתוב: **ואם יש עמהן סמפון.** והכא במלוה עסקינן דקתני מצא שטר בין שטרותיו כו': **כדאמר רב ספרא.** לקמן בשמעתין: **שנמצא לו.** השטר שהשובר יוצא עליו: **בין שטרותיו קרועים.** והוא אינו קרוע לפיכך סומכין על השובר שמקום השטר מוכיח על השובר שהוא אמת שאם לא נפרע לא היה נותן השטר אצל השטרות קרועין כך שמעתי. ולי נראה שנמצא השובר בין השטרות קרועין הלכך איכא למימר שנתקבל החוב והשובר הזה אין צריך למלוה הזה אלא ללוה והלוה שכח ביד זה לפיכך נתנו זה עם השטרות שאין צריכין לו דאי ס"ד מלוה כתבו להיות מוכן לו כשירצה לוה לפרעו לא נתנו עם שטרות שאין צריכין לו: **נמצא בין שטרותיו.** מתני' היא בגט פשוט (ב"ב דף קעב.) שני יוסף בן שמעון בעיר אחת ונמצא שובר לאדם אחד בין שטרותיו וכתוב בו שטרו של יוסף בן שמעון שבידי פרוע הוא והיה לו שני שטרות על שניהם: **שטרות שניהם פרועין.** שכל אחד יכול לומר על שלי נכתב שובר. ובבבא בתרא [י] פרכינן בלא שובר נמי הא תנן אין אחד יכול להוציא שטר חוב עליהם ומוקמינן ליה במשולשין בשטר ואין משולשין בשובר. והא הכא דיוצא מתחת יד מלוה הוא: **שנמצא.** השטר בין השטרות פרועין וכל אחד אמר זהו שטר שלי: **שבועה שלא פקדנו אבא.** משנה היא בשבועות (דף מה.) יתומין מן היתומין לא יפרעו אלא בשבועה ומהו שבועתן שבועה שלא פקדנו אבא בשעת מיתה ושלא אמר לנו קודם לכן ושלא מצינו שובר בין שטרותיו של אבא על שטר זה שיהא פרוע הא אם מצאו סמכינן עליה: **יתקיים בחותמיו.** קא ס"ד אם אמר מלוה לא נפרעתי ולא מסרתי לידך יתקיים בחותמיו ע"פ חותמיו יתקיים אם החותמין מעידין שחתמוהו אין המלוה נאמן אבל כל כמה דלא מקיים מהימן דמאן מפיק ליה מלוה ומלוה הא אמר פסול הוא: דשיילינן

עין משפט נר מצוה

קעב א ב ג ד מיי' פי"ח מהלכות גזילה ואבידה הלכה ג סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' סה סעיף י ע"ש:

ה [מיי' פי"ג מהל' גזילה ואבידה הל' ב טוש"ע ח"מ סי' רסז סעי' ד]:

קעג ו מיי' שם פי"ח הלכה ד טוש"ע ח"מ סי' סה שם סעיף יא:

קעד ז ח ט מיי' פי"ו מהל' מלוה ולוה הלכה ח י סמג עשין צד טוש"ע ח"מ סי' סה סעיף יח:

קעה י מיי' שם פכ"ד הל' ח סמג שם טוש"ע ח"מ סי' מט ס"ט:

◆

רבינו חננאל

אמר רב הונא חיישינן לשני שוירי נפק רבא דק ואשכח כל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר. אמר ליה רב עמרם לרבא מתני' דקתני כל מעשה ב"ד ממונא הוא וגט אשה איסורא היכי פשיט מר איסורא מממונא. אמר ליה תרדי [א] שטרי חליצה ומיאונין תנן דאינון איסורא ואיסורא מאיסורא פשטינן. פקע ארזא דבי רב פי' נשברה קורת בית המדרש. רבא אמר בשביל שבא לדחות דבריי נשברה הקורה. ורב עמרם אמר בשביל שביזני וקראני מוריד ריר מפי נשברה: מצא בחפיסה פי' חפיסה חמת קטנה. דלוסקומא תיבה בלשון יון. תכריך של שטרות ג' שטרות. כגון מגילה ראש זה בזנב זה. אגודה ג' שטרות נתונים זה על גבי זה [ב] וכתובים כולן כרך אחד. מה מכריז המוצאם מכריז הכי מי אבדו לו שטרות. רשב"ג אומר אחד לוה מג' כגון ראובן לוה משמעון ועוד לוה מלוי ועוד מיהודה וכתב השטר לכל אחד בפני עצמו ונמצאו עכשיו שלשתן קשורין ודאי פרעם הלוה ולקח השטר שעליו ומן הלוה נפלו. וכן ג' שלוו מאחד ונמצאו שלשתן קשורין ודאי מן המלוה נפלו והוא שנמצאו מקוימים ובכתב שלשה סופרין שאם שלשתן בכתב סופר אחד חיישינן דלמא מן הסופר נפלו: מצא שטר בין שטרותיו ואינו יודע מה טיבו יהא מונח עד שיבוא אליהו. אם יש עמהן סמפון פי' סמפון שובר או תנאים. אמר רבי ירמיה בר אבא אמר רבי יוחנן סמפון היוצא מתחת ידי מלוה אע"פ שכתוב בכתב ידו אינו אלא כמשחק ופסול וכל מה דאקשי' עליה פריק כגון שנמצא בין שטרותיו קרועין. ת"ש

[א] גי' הערוך תרדא ופירש שוטה ומוריד ריר [ותרדא הוא מלשון רר בשרו] ע"ש ואולי דכן היה ג"כ גי' רבינו.
[ב] אולי צ"ל וכרוכים כולם כרוך אחד.

מסורת הש"ס

א) [ברכות יט: כתובות מ: מו: קדושין ג:], ב) [זבחים כה: וש"נ], ג) גיטין כח., ד) [לקמן כג: כה:], ה) [לקמן כה.], ו) פרועין. רש"ל, ז) ב"ב קעב., ח) פרועין, ט) שבועות מה., י) פרועין, כ) סנהדרין לא:, ל) עי' ב"ק קה: רש"י ד"ה תדורא, מ) [כתובות מז:], נ) [דף קעג.], ס) וע"ע תוס' ב"ק כז: ד"ה קמ"ל, ע) לקמן כז:,

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה תרדא משועמם. נ"ב ובכריתות דף י"ח ע"ב פי' רש"י תרדא שוטה או עגל:

◆

גליון הש"ס

גמ' תרדא. עיין ב"ק דף קה ע"ב וזבחים דף כה ע"ב:

◆

לעזי רש"י

טשק"א. תיק.

◆

מוסף רש"י

חיישינן לשני שוירי. ושמא לא זה הוא שנפל מזה (גיטין כז.). **כל מעשה ב"ד.** המוצא שטר מקויים בב"ד דליכא למיחש לכתובין היו ונמלך עליהם שלא ליתנם דלא עביד לקיומיה שטרא אלא מלוה לאחר שנמסר לידו דחייש שמא ימותו עדים, הרי זה יחזיר. ולא חיישינן לשמא אינו זה (שם). **איסורא מממונא.** ממונא קל מאיסורא (ברכות יט:). **תרדא.** אין לב (ב"ק קה: לגירסת תדורא) שוטה בהול (זבחים כה:) עגל (כריתות יח:). **טבעא מכריז.** מטבעות מצאתי (לקמן כה.). **שלא פקדנו אבא.** בשעת מיתה (שבועות מה.). **ושלא מצאנו בין שטרותיו.** שובר על שטר זה (שם). **ששטר זה פרוע.** שלא אמר לנו קודם לכן (שם). **סימפון שיש עליו עדים.** שובר, ויצא מתחת יד לוה כמשפטו, **יתקיים בחותמיו,** יעידו עדים על חתימות ידיהן **וכשר** (סנהדרין לא:). הדרן עלך שנים אוחזין

◆

רבינו חננאל (המשך)

שבועה שלא פקדנו אבא ושלא אמר לנו אבא ושלא מצינו בשטרותיו ששטר זה פרוע. אמר רב ספרא כגון שנמצא זה השטר חוב בין שטרותיו קרועין דמוכחא מילתא דאי לאו דפריען לא הוה יהיב ליה בהדי שטרותיו קרועין אבל בסמפון לבדו לא. ת"ש סמפון שיש עליו עדים יתקיים בחותמיו. ופריק אימא יתקיים מחותמיו דשאלינן לסהדי דחתימין חזיתון דפרעיה קמייכו אי לא. ת"ש סמפון